

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ФЕМ ІМЕНІ ОЛЕГА БАЛАЦЬКОГО
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

До захисту
допускається Завідувач
кафедри, проф.
_____ В.М.Боронос
« ____ » _____
20__ р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

НА ТЕМУ:

Аналіз фінансування місцевої соціальної політики на поточний рік

Освітній рівень “Бакалавр”

Спеціальність 072 Фінанси та облік в підприємстві

Керівник роботи:

Котенко Н.В

(ініціали, прізвище)

_____ (підпис)

Студент:

Фільченко В.І.

(ініціали, прізвище)

_____ (підпис)

Група:

Ф-61

Суми 2020

Зміст

ВСТУП	3
1 КОНЦЕПТУАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ВИДАТКІВ СОЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	5
1.1 Теоретичні підходи до визначення і сутності поняття.....	5
«Соціальна політика»	5
1.2 Організаційно-правове забезпечення видатків місцевих бюджетів соціального призначення	7
2 АНАЛІЗ ФІНАНСУВАННЯ МІСЦЕВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА ПОТОЧНИЙ РІК	11
2.1 Аналіз видатків на фінансування соціальної політики.....	12
2.2 Фінансування соціального захисту та соціального забезпечення у контексті соціальних видатків.....	14
2.3.Фінансування освіти у контексті соціальних видатків	15
2.4 Фінансування видатків на охорону здоров'я у контексті соціальних видатків	17
3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	19
3.1 Вдосконалення методики планування видатків на соціальну сферу з місцевих бюджетів.....	19
3.2 Світовий досвід у фінансуванні соціальної політики	22
3.3 Напрями підвищення ефективності видатків місцевих бюджетів соціального призначення в умовах економічних перетворень	24
Висновки	27
СПИСОК використаних джерел:.....	29
Додатки.....	34
Додаток А	34
Додаток Б	37
Додаток В.....	40
Додаток Г	43
Додаток Д.....	45

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Останні роки Україна зіткнулась з великою кількістю складнощів на шляху свого розвитку, сюди можна віднести: воєнні дії на сході країни, падіння виробництва, зростання безробіття, підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги та велика кількість інших чинників зумовили масове зубожіння населення та загострили проблему в проведенні активної політики соціального захисту населення. Одна з найбільших складових у системі соціального захисту населення є його фінансове забезпечення.

Найгострішими проблемами в територіальних громадах на рівні районів є – безробіття в сільській місцевості, складнощі в отриманні якісної медичної допомоги, та отримання загальної середньої освіти. Саме ці проблеми сьогодення і обмежені фінансові можливості держави дають нам зрозуміти необхідність дієвого фінансування соціальної політики, як одного з пріоритетного напрямку у державній політиці реалізації найгостріших соціальних потреб.

Аналіз проблем та складнощів при фінансуванні соціальної політики на місцевому рівню висвітлено в працях таких вітчизняних і іноземних вчених [5, 6, 11, 13-15, 18-20, 22-44]. Проте у цих дослідженнях продовжують бути невирішеними питання фінансового забезпечення заходів соціальної політики на рівні конкретних територіальних громад, особливо в умовах проведення адміністративних реформ та реформи децентралізації, чому і присвячена дана дипломна робота.

Мета роботи – провести аналіз фінансування місцевої соціальної політики, виявити основні проблеми та запропонувати рекомендації щодо покращення якості забезпечення соціальної політики в умовах трансформування та змін.

Предмет дослідження – економічні відносини, які виникають в процесі використання ресурсів на реалізацію місцевої соціальної політики функціонують і трансформуються під впливом фінансових механізмів і інструментів.

Об'єктом дослідження є – процес фінансування місцевої соціальної політики.

Для вирішення мети роботи, ми поставили перед собою такі завдання:
розглянути теоретичні підходи до визначення і сутності терміну «соціальна політика»;

дослідити організаційно-правове забезпечення видатків місцевих бюджету соціального призначення;

зробити загальний аналіз фінансування соціальної політики;
проаналізувати фінансування соціального забезпечення, освіти, охорони здоров'я у контексті соціальних видатків.

запропонувати шляхи вдосконалення методики планування видатків на соціальну сферу з місцевих видатків;

провести аналіз світового досвіду у фінансуванні соціальної політики;
визначити напрямки підвищення ефективності видатків місцевих бюджетів соціального призначення.

Методи використані в процесі дослідження: статистично-економічні методи дослідження, порівняння, групування – для систематизації та ідентифікації складнощів які виникають у процесі фінансування бюджетів.

Структура роботи. Основна частина бакалаврської роботи складається з трьох розділів. У першому розділі розглянуті теоретичні підходи до визначення і сутності терміну «соціальна політика», досліджено організаційно-правове забезпечення видатків місцевих бюджету соціального призначення.

У другому розділі на прикладі Глухівського району проведено загальний аналіз фінансування соціальної політики, який конкретизовано за напрямками фінансування соціального забезпечення, освіти, охорони здоров'я у контексті соціальних видатків.

У третьому розділі запропоновані шляхи вдосконалення методики планування видатків на соціальну сферу з місцевих видатків, проведений аналіз окремих аспектів світового досвіду у фінансуванні соціальної політики, визначені напрямки підвищення ефективності видатків місцевих бюджетів соціального призначення.

Фактологічну основу роботи складають матеріали періодичних видань, Регламент Глухівської районної адміністрації, «Програма економічного і соціального розвитку Глухівського району на 2019 та наступні 2020,2021 програмні роки».

1 КОНЦЕПТУАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ВИДАТКІВ СОЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

1.1 Теоретичні підходи до визначення і сутності поняття «Соціальна політика»

Теперішні умови розвитку України передбачають активний розвиток соціально-економічних відносин. Це неможливо удосконалювати без зваженої соціальної політики.

Тема «соціальна політика» досить популярна серед вчених-теоретиків. Кожен із них намагався самостійно тлумачити вище згаданий термін.

Рисунок 1.1 Соціальна політика. Складено на основі – (1, с.204, 2, с.236, 3, с.22, 4, с.200)

Підсумувавши вище сказане, можемо запропонувати власне визначення терміну соціальна політика. Соціальна політика – комплекс законодавчих та

управлінських рішень, що мають бути спрямовані на покращення соціального рівня життя населення .

Звідси, можемо трактувати також мету соціальної політики держави – забезпечення балансу функціонування суспільства, досягнення суспільної рівності та створення достатнього рівня життєдіяльності населення.

Об'єктом соціальної політики – є бюджетні ресурси, що використовуються для соціального забезпечення населення.

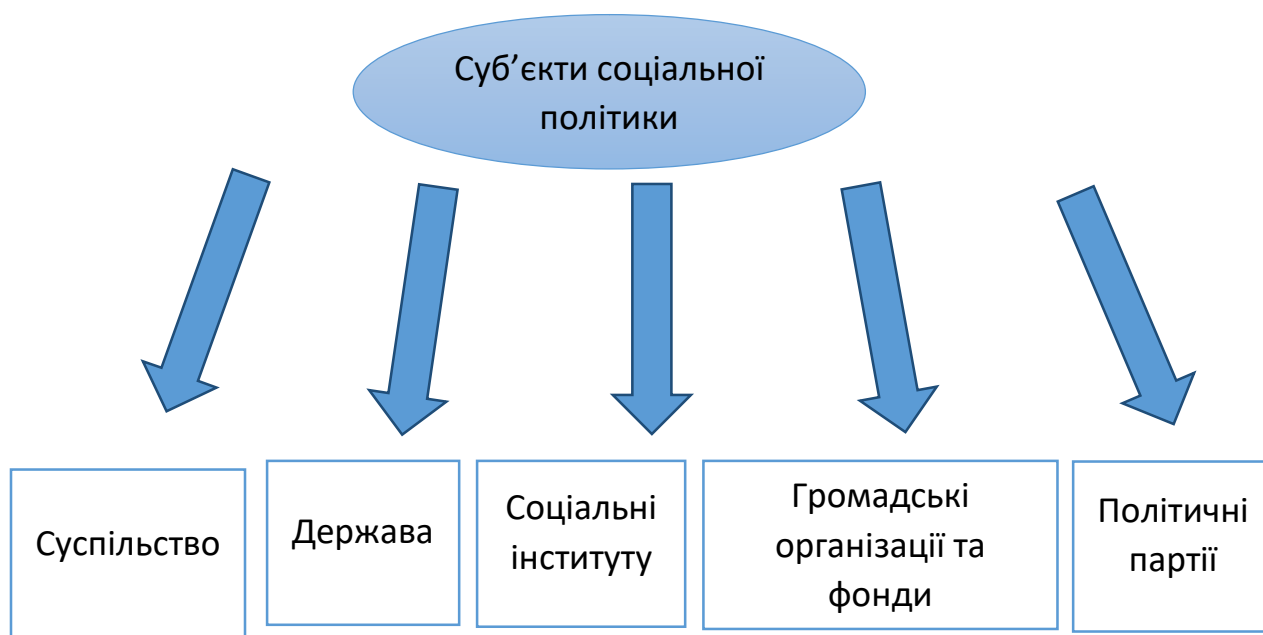

Рисунок 1.2. Суб'єкти соціальної політики. Складено на основі[6]

Кожен з цих учасників має досить різний вплив, масштаб можливостей та знаходяться у різних галузях суспільства.

Очевидним стає те, що соціальна політика досить тісно зв'язана з економічною політикою не тільки в теорії, а й на практиці. Саме тому, одним з найважливіших завдань уряду країни полягає у узгодженні як економічних пріоритетів, так і соціальних в єдиній сфері соціально-економічної політики.

Найбільше, в кризовий час економіки України, активної соціальної фінансової підтримки з боку держави потребують пенсіонери, непрацевдатні та тимчасово безробітні громадяни, а також удосконалення системи працевлаштування.

1.2 Організаційно-правове забезпечення видатків місцевих бюджетів соціального призначення

Для розуміння теоретичних основ видатків місцевих бюджетів соціального значення потрібно знати не лише термінологію та класифікацію даних видатків, потрібно також розуміти правовий базис та механізми використання його у бюджетній практиці. Найбільший правовий ґрунт держава отримує із Конституції, законів та кодексів. Вони в свою чергу формують соціальні гарантії у галузі соціального забезпечення, освіти, тощо [8].

Не дивлячись на багаторічну практику, правова основа постійно удосконалюється та оптимізується відповідно до ситуації в країні. Відповідно до цього держава встановлює та регламентує процес планування і використання коштів, створює показники соціальних стандартів та гарантій.

Розглядаючи міжнародні договори, можемо стверджувати що вони передбачають досить гнучкі соціальні стандарти в залежності від економічної можливості країни.

Обов'язки, що мають місце у Конституції України, іноді вступають в супереч із економічним станом держави. Для досягнення збалансованості бюджету, уряд змушений призупиняти дію норм деяких нормативно-законодавчих актів.

В Україні відсутні виконавчі органи обласних та районних рад, а контроль за місцевими видатками покладений на місцеві державні адміністрації[22].

Загалом, усі нормативно-правові акти, які контролюють фінансування видатків місцевих бюджетів соціального призначення можна поділити на групи, які наведені в рисунку 1.2.

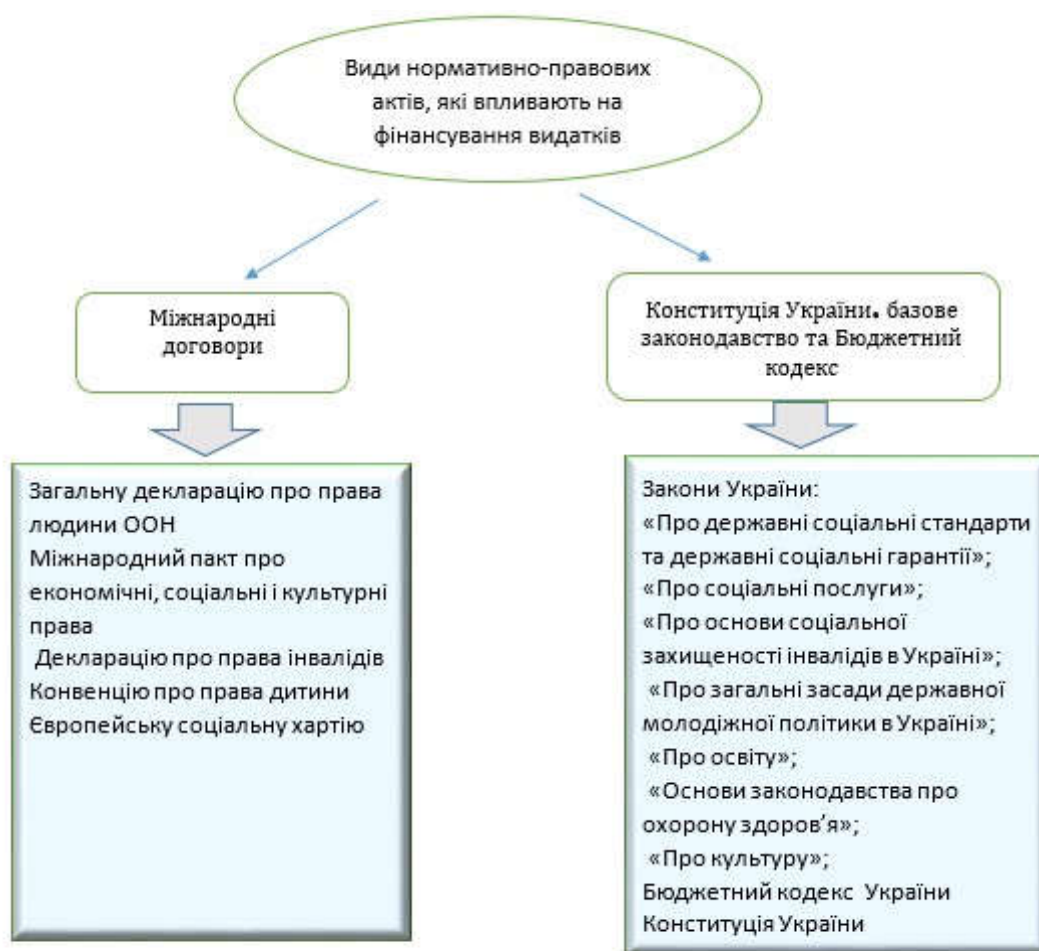

Рисунок 1.2 - Види нормативно-правових актів, які впливають на фінансування видатків соціального призначення. (Складено автором на основі[8])

Детальний опис видатків місцевих бюджетів можемо побачити у описаних ділі статтях Бюджетного кодексу України. У ст. 88-90 окреслено основний перелік видатків на місцевому рівні та виконання загальнодержавних програм у таких сферах, як освіта соціальний захист населення та охорона здоров'я. Склад видатків на виконання суміжних програм місцевого рівня наведено у ст. 91.

На рисунку 1.3 можемо побачити видатки місцевих бюджетів на соціальну політику та джерела формування ресурсів.

Як можемо переглянути на рисунку, видатки місцевих бюджетів можемо поділити на три групи за їх функціональним призначенням. Головними з них є видатки на забезпечення першочергових гарантованих

послуг, сюди можна віднести видатки на соціальний захист та охорону здоров'я.

Другими йдуть видатки на отримання основних послуг, в цю групу можливо віднести видатки на освіту, культуру.

В третю групу відносимо видатки на забезпечення послуг для окремих категорій громадян та реалізацію всеукраїнських програм розвитку.

Рисунок 1.3 – Класифікація видатків місцевих бюджетів за їх функціональним призначенням та джерела їх фінансування. (Створено автором на основі [16])

Наказ ДКУ «Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів»[10]. На рисунку 1.4 можемо побачити основні завдання Державної казначейською службою України в ході обслуговування місцевих бюджетів.

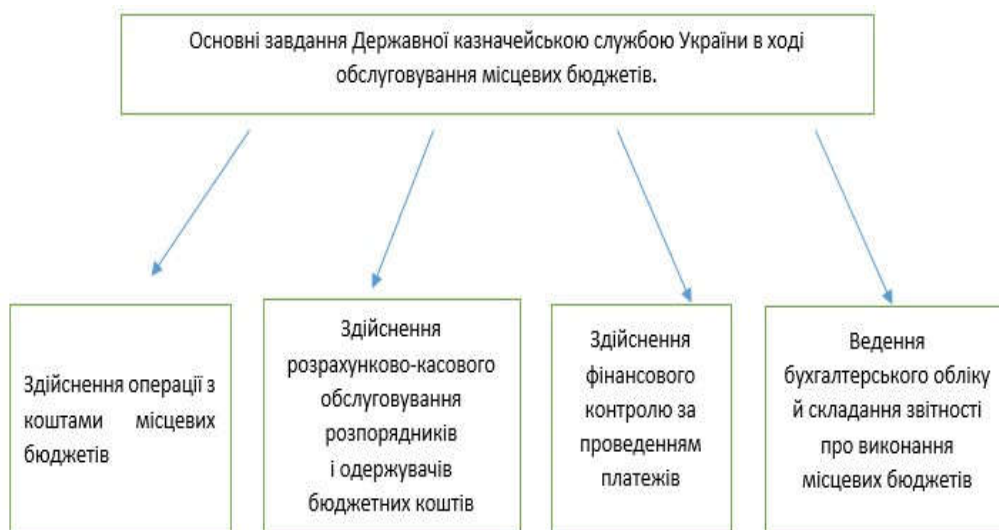

Рисунок 1.4 - Основні завдання Державної казначейською службою України в ході обслуговування місцевих бюджетів. (Складено автором на основі [10])

Одним з нормативно-правових актів, що допомагають підвищувати ефективність використання коштів місцевих бюджетів є «Концепція застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі» [7]

Практика використання програмно-цільового методу дає змогу нам змогу прозоро оцінити видаткову частину бюджетного процесу та гарантує цільове використання фінансових ресурсів.

Концепція програмно-цільового планування була прийнята ще в 2002 році, але вперше використана була лише у 2010 на базі Житомирської, Луганської та Львівської областей. В даний момент, метод програмно-цільового використання набув широкої популярності серед місцевих органів управління.

В той же час існує ряд недоліків використання цього методу, до яких можна віднести:

- Недосконалість системи оцінювання результативності програми;
- Відсутній контроль виконання бюджетних програм зі сторони країни;
- Невміння якісно розробити бюджетну програму головними розпорядниками бюджетних коштів .

Поруч із створенням правової бази, важливим етапом ефективного здійснення видатків місцевих бюджетів соціального призначення є створення відповідного механізму.

Підсумовуючи вище викладений матеріал, можемо стверджувати, що успішність фінансової політики щодо соціальних видатків залежить не стільки від системи забезпечення, як від стратегії планування цих видатків.

2 АНАЛІЗ ФІНАНСУВАННЯ МІСЦЕВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА ПОТОЧНИЙ РІК

2.1 Аналіз видатків на фінансування соціальної політики

Виконання програм по соціальній політиці має на увазі витрачення коштів по головним тенденціям: соціальний захист населення, фізична культура і спорт, медичне обслуговування населення, освітні та культурно-мистецькі послуги.

Таблиця 2.1 — Використання бюджетних коштів Глухівського район в період з 2016р. по 2019р.

Видатки(тис. грн)	2016	2017	2018	2019
Освіта	28388,1	36642,9	39973,8	46716,7
Охорона здоров'я	4886,2	8020,9	8754,1	8940,3
Соціальний захист та соціальне забезпечення	3794,3	89409,8	91888,4	66195,3
Культура	2365,4	2971,3	3409,0	3842,9
Фізична культура і спорт	247,2	286,2	374,8	502,5

Проаналізувавши таблицю можна побачити зростання фінансування всіх галузей соціальної політики .

Найбільш фінансування отримує сфера соціального захисту та забезпечення, вона займає майже 48% всіх видатків. Ці кошти потрапляють на виплату державної допомоги, окремим категоріям пільгових громадян та субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг.

Другими за розміром ідуть видатки на освіту(36%). В цій галузі ми можемо також прослідкувати збільшення фінансування. Ці кошти

витрачаються на придбання комп'ютерів, ремонт шкільних автобусів, участь у районних та обласних змагань .

На охорону здоров'я в 2019 році було витрачено 9371,7тис. гривень. У ці кошти включені кошти на закупку необхідних медикаментів, забезпечення та ремонт транспорту медичних працівників, оснащення лікарень та амбулаторій інтернетом .

Тенденцію зростання видатків можливо також побачити на прикладів видатків на культуру. Порівнюючи з попереднім роком видатки зросли на 132.7 тис. гривень, що в загальному еквіваленті витрат склало 3 % .

Таким чином, проаналізувавши всі витрати Глухівського району можемо зробити висновок , що пріоритетним є напрямок соціального забезпечення та отримання високого ступеня освіти та якісного медичного обслуговування.

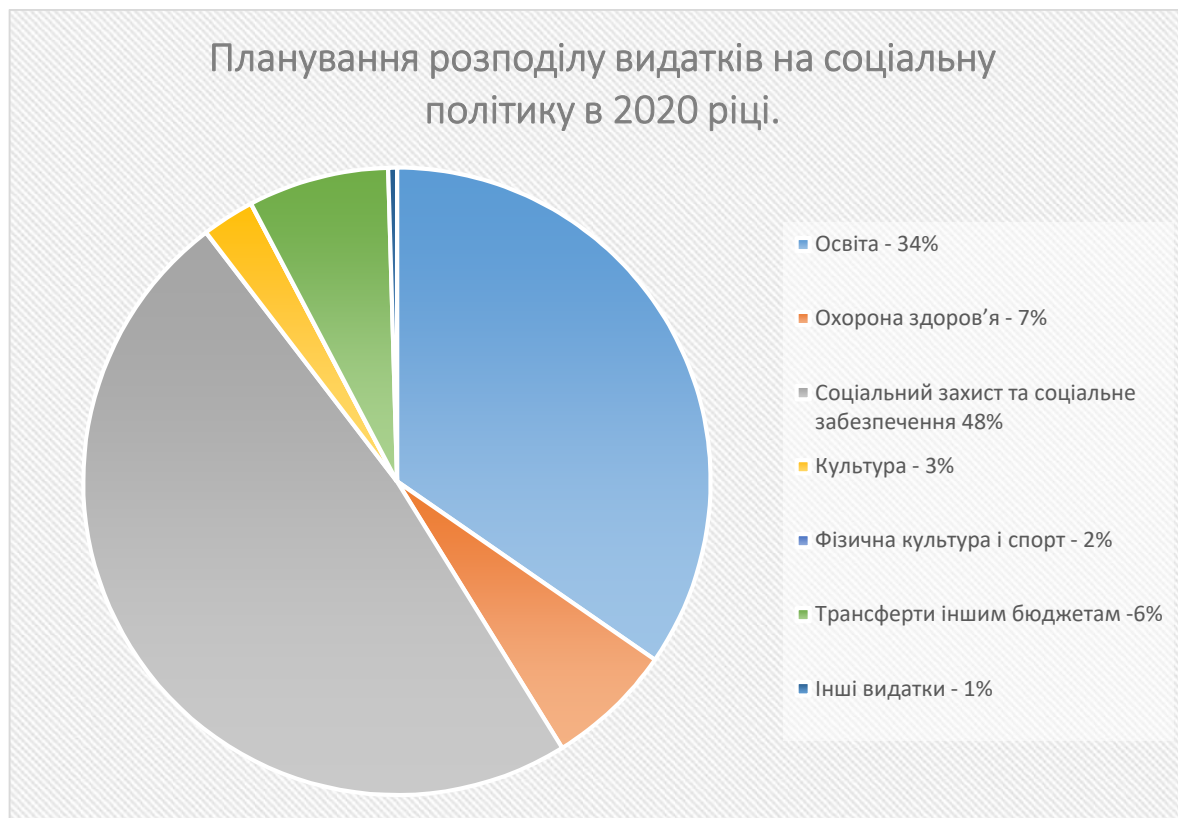

Рисунок 2.1. Планування розподілу видатків на соціальну політику в 2020 році

Як бачимо на рисунку 2.1 планування використання бюджетних коштів було зроблено з урахуванням інфляції та складної ситуації в країні.

Розглянемо головних розпорядників бюджетних коштів на прикладі фінансування Баницького НВК.

Головним розпорядником бюджетних коштів в Глухівському районі є Глухівська районна рада, яка в свою чергу делегує свої повноваження на Глухівську районну державну адміністрацію, а саме, Фінансовий відділ Глухівської районної державної адміністрації. Фінансовий відділ перерозподіляє кошти на розпорядників II другого рівня, а саме відділ Освіти Глухівської районної державної адміністрації в особі її керівника Волончук Н.М.. На III рині, розпорядником використання бюджетних коштів виступає директор Баницького НВК в особі Бисько А.М.

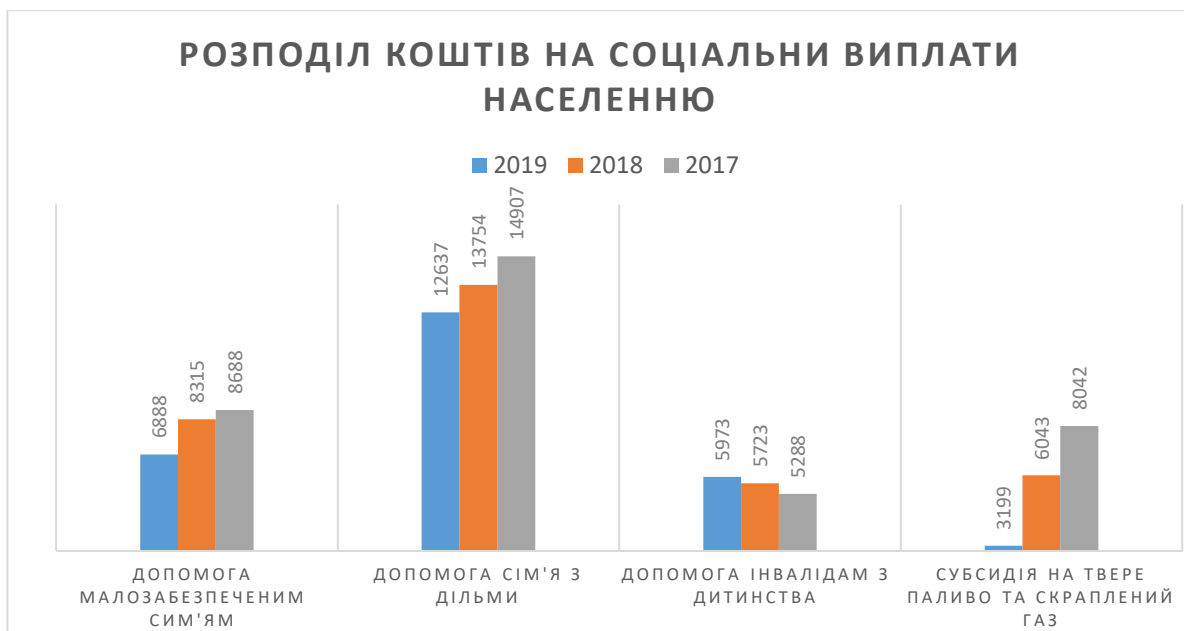
2.2 Фінансування соціального захисту та соціального забезпечення у контексті соціальних видатків

Глухівською районною державною адміністрацією була створена «Районна програма соціального захисту населення на 2020-2021 роки». Метою створення даної Програми – є розробка та виконання завдань, що допоможуть зменшити соціальну напругу серед населення глухівського району, покращити матеріальний стан категорій населення, що зазначені в Програмі.

Використовуючи дані с діаграми 2.2 можливо зробити висновки стосовно розподілу державного фінансування на соціальний захист в Глухівському районі в період з 01.01.2017 по 01.01.2020 років.

Використовуючи дані с діаграми 2.2 можливо зробити висновки стосовно розподілу державного фінансування на соціальний захист в Глухівському районі в період з 01.01.2017 по 01.01.2020 років.

Аналізуючи дані, можна впевнено стверджувати, що найбільше коштів виділяється на виплату допомоги сім'ям з дітьми, відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми». Також бачимо спад фінансування цієї категорії населення.

Діаграма 2.2 - Розподіл коштів на соціальний захист населення за основними напрямками.

Також, велика увага в Глухівському районі приділяється фінансуванню виплатам малозабезпеченим сім'ям. Проаналізувавши дані, можемо також сказати, що з кожним роком на фінансування цієї категорії населення виділяється все менше коштів.

Станом на 01.01.2020 року найменше фінансування отримала група людей, яка оформлювала субсидію на відшкодування коштів за оплату твердого палива та скрапленого газу.

Приріст в фінансуванні можна побачити, наприкладі допомоги інвалідам з дитинства. Порівняно з 2017 роком можна побачити збільшення в фінансуванні майже на 11.5 відсотків. За 2019 рік ці кошти отримали 274 людини.

У продовж 2017-2020 років всі виплати проводились вчасно. Заборгованості на 01.04.2020 року немає.

2.3. Фінансування освіти у контексті соціальних видатків

Велика увага в Глухівському районі приділяється фінансуванню освіти. Ці видатки займають майже 35 відсотків всієї видаткової частини

Глухівського районного бюджету . Також, відповідно до таблиці 1.1 бачимо тенденцію збільшення з кожним роком цих коштів .

В той же час можемо впевнено стверджувати, що цих коштів не достатньо. У зв'язку зі складним становищем щодо фінансового забезпечення закладів загальної середньої освіти району виникають певні проблеми щодо вирішення яких, була створена «Програма поліпшення умов освітнього процесу в закладах освіти Глухівського району на 2020 рік».

Метою Програми є створення освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти відповідно до Концепції Нової української школи.

Для досягнення визначеної Програмою мети необхідно здійснення ряду організаційних заходів для вирішення першочергових питань фінансування закладів освіти та оптимізації їх діяльності для забезпечення належного рівня надання якісної освіти.

Основними завданнями Програми є:

- створення належних умов для освітнього процесу;
- поліпшення матеріально-технічної бази;
- підготовка закладів освіти відповідно до Концепції Нової української школи.

Виконання завдань Програми дасть змогу створити освітнє середовище для учнів 1 класу відповідно до вимог Нової української школи.

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок переданих до районного бюджету субвенцій з бюджетів сільських та селищної рад.

Координацію дій по організації та загальний контроль за виконанням Програми здійснює відділ освіти Глухівської районної державної адміністрації спільно з фінансовим відділом Глухівської районної державної адміністрації Сумської області.

Також в Глухівському районі діє програма «Освіта Глухівщини у 2019 – 2021 роках». Метою даної програми є інноваційний розвиток системи освіти району в умовах децентралізації та реформування освітньої галузі, забезпечення високого рівня надання освітніх послуг, виховання та всебічний розвиток учня.

Додаткове фінансування на освіту Глухівський район від спонсорів. Школи отримують допомогу як в натуральній формі, а саме матеріально-технічне забезпечення школи (цвяхи, дерево, комп'ютери, дошки), або ж

оплачують відпочинок в санаторіях, так і самі гроші, які витрачають на оздоровлення школярів, та оснащення школи.

Таблиця 2.3 – Фінансування освіти в Глухівському районі меценатами.

	Натуральна форма	Гроші
Матеріально-технічне забезпечення школи	58006.77	163147
Оздоровлення	49001.45	61081
Разом	637008.22	224228
	861236.22	

Забезпеченість комп'ютерами закладів освіти Глухівського району становить 100%. До всесвітньої мережі інтернет підключено 12 закладів освіти, що становить 100% від потреби.

Районний бюджет Глухова виділяє кошти на проведення районних змагань, участь у всеукраїнських та обласних заходах серед учнів, а також га поїздку до Польщі обдарованої учнівської молоді.

В 2019 році було отримано субвенції з державного бюджету на підключення до мережі Інтернет на суму 320 тис. гривень. Також, за рахунок таких отримань було придбані мультимедійні дошки до закладів середньої освіти на суму 150 тис. гривень.

2.4 Фінансування видатків на охорону здоров'я у контексті соціальних видатків

Проведемо аналіз виділення коштів на охорону здоров'я. Звернувши увагу на таблицю 1.1 можемо впевнено стверджувати, що видатки на медичне забезпечення населення Глухівського району збільшується з кожним

роком. Порівнявши 2018 і 2019 роки, можна побачити збільшення цих коштів майже на 187 тис. гривень.

Можемо побачити поступове збільшення фінансування на охорону здоров'я, як у відсотковому відношенні до всіх видатків на соціальну політику, так і грошовому еквіваленті. Якщо порівняти витрати 2016 та 2019 років то вони зрости на 3867,9 тис. гривень.

Рисунок 2.4 - Динаміка питомої ваги на охорону здоров'я серед інших витрат на соціальну політику впродовж 2016-2019 років

Також в Глухівському районі діє комплексна «Програма підтримки та розвитку медичної галузі Глухівського району на 2019 та наступні 2020-2021 програмні роки»

Метою даної програми є збільшення тривалості життя мешканців Глухівського району, підвищення доступності сільського населення до отримання якісної медицини, покращення умов праці медичних працівників, оновлення матеріально-технічної бази закладів надання медичної допомоги.

Додатково Глухівський район отримав 426,2 тис. гривень медичної субвенції, для модернізації приміщень амбулаторій в с. Баничі.

3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

3.1 Вдосконалення методики планування видатків на соціальну сферу з місцевих бюджетів

На поточному етапі розвитку в нашій країні, система використання та управління державними коштами потребує удосконалення, для забезпечення якісного процесу виконання фінансово бюджетної політики держави. Тому, для підвищення рівня ефективності використання фінансів держави в 2002 року почалось запровадження програмно-цільового методу планування у бюджетних процесах нашої країни. З кожним роком відбувається удосконалення створення та виконання бюджету на основі цього методу.

Наприклад, у країнах заходу програмно-цільовий метод використовують для розподілу бюджетних ресурсів для задоволення потреб загальнодержавних потреб. Цей метод дає можливість встановлювати основні пріоритети за існуючих бюджетних коштів[15].

Під програмно-цільовим методом, розуміється створення і контроль виконання програм, головними розпорядниками бюджетних коштів. Сюди входить окреслення мети програми, розрахунок напрямів фінансування, які в свою чергу забезпечать реалізацію програми. Це має бути зроблено на основі ретельного аналізу всіх можливих ресурсів бюджету, для подальшого фінансування в поточному та наступних роках.

У програмно-цільовому методі одним з найголовніших елементів є паспорт бюджетної програми. В цей документ входять мета програми, обсяги фінансування, законодавчі підстави для реалізації та відповідальні виконавці. Паспорт складають головні розпорядники бюджетних коштів.

Результативність виконання бюджетної програми можливо оцінити порівнявши заплановані показники з отриманими. Важливими також будуть порівняння фактичних показників з попередніми роками, або ж з аналогічними програмами в інших регіонах.

$$K_{рп} = (V_{зпл}/V_{зф})(V_{продф}/V_{продпл})(E_{фф}/E_{фпл})(K_{якф}/K_{якпл}),$$

де $K_{рп}$ - коефіцієнт результативності бюджетної програми;

$V_{зпл}$ $V_{зф}$ - відповідно планові та фактичні показники затрат, що визначають обсяг затрат бюджетних коштів на реалізацію бюджетної програми;

$V_{продпл}$ та $V_{продф}$ - відповідно планові та фактичні показники продукту, що визначають обсяг виробленої продукції (виконаних робіт, наданих послуг) у результаті виконання програми, зокрема кількість виробленого продукту або наданих послуг, кількість споживачів товарів (робіт, послуг);

$E_{фпл}$ та $E_{фф}$ - відповідно планові та фактичні показники ефективності, що відображають кількість створеного продукту на одиницю затрат бюджетних ресурсів;

$K_{якпл}$ та $K_{якф}$ - відповідно планові та фактичні показники якості вироблених товарів (виконаних робіт, наданих послуг), наприклад, рівень зниження захворюваності на туберкульоз порівняно з минулим періодом; рівень збільшення кількості спеціалістів із дипломами з відзнакою порівняно з минулим роком.

Рисунок 3.1 - Результативність виконання бюджетної програми можливо розрахувати за формулою.

За рівнем отриманого результату, бюджетні програми можна поділити на 3 групи, їх ми можемо побачити в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Оцінка результативності бюджетної програми.

$K_{рп} > 1$	Високий рівень результативності бюджетної програми
$0,7 \leq K_{рп} \leq 1$	Бюджетна програма з задовільним рівнем результативності
$K_{рп} \leq 0,7$	Незадовільний рівень результативності

В Україні, до позитивних наслідків запровадження програмно-цільового методу можна віднести:

- Підвищена якість до створення та реалізації фінансово-бюджетної політики;
- Прозорість бюджетування;
- Контроль за обсягом бюджету;
- Ефективна робота державного сектору.[23]

Ми намагалися зробити оцінку результативності бюджетних програм які діють в Глухівському районі станом на 01.05.2020 року. До них можна віднести програми, які наведені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Цільові програми які діють на території Глухівського району станом на 01.05.2020 року.

Назва програми	Термін виконання
Програма економічного і соціального розвитку Глухівського району на 2019 рік та наступні 2020-2021 програмні роки	2019-2021 роки
Програма підтримки та розвитку медичної галузі Глухівського району на 2019 та наступні 2020-2021 програмні роки	2019-2021 роки
Програма розвитку архівної справи у Глухівському районі на 2020 рік	2020 рік
Районну програма «Правопорядок»	2016-2020 роки

Як бачимо з таблиці 3.2 жодна з програм не була закінчена. В той же час, для розрахунку оцінки результативності бюджетної програми потрібні підсумки її реалізації. Тобто розрахунок та аналіз ми не можемо виконати.

В той же час можемо оцінити поточний стан результативності бюджетної програми. Для цього використовуємо звіти Глухівської районної державної адміністрації про виконання районного бюджету і робити порівняння із запланованими показниками і фактично отриманими на поточний час.

Але на нашу думку, такий підхід втрачає ключовий зміст, тому що маємо порівнянні використаних коштів, а не отриманий результат та на скільки він був досягнутий.

Беручи до уваги політичну та економічну ситуацію нашої країни на даний момент, головним, для дієвої фінансової політики, є осмислення її

головної спрямованості, дивлячись на основні пріоритети створення раціональної стратегії соціального та економічного розвитку держави. Для раціонального використання державних та місцевих коштів особливу увагу потрібно приділяти ресурсозбереженню та енергоефективності економіки.

Важливе місце у плануванні видатків займає недооцінення важливості деяких сфер соціальної політики. Особливо гостро ми це відчули під час коронавірусної інфекції 2019-NCOV. Сфера охорони здоров'я в Глухівському районі були повністю не готові до цього. Лише за допомоги спонсорів комунальне некомерційне підприємство «Глухівська міська лікарня» змогла протистояти цій хворобі. Меценати дарували лікарям захисні маски та костюми, без яких робота з хворими була б неможлива, або ж смертельно небезпечною.

Найбільшої уваги потребують складнощі виконання видаткової частини місцевих бюджетів України, які показують нам на необхідність збільшення інвестиційної складової місцевих бюджетів, не зменшуючи кількість видатків на освіту та соціальне забезпечення, а також практичне спрямування державних грошей на дієве розв'язання проблем у соціально-економічній сфері(соціальний захист, охорона здоров'я, освіта і т.д.)[25]

3.2 Світовий досвід у фінансуванні соціальної політики

Для того, щоб робити якісь зміни у країні потрібно орієнтуватись не тільки на теоретичні основи, варто звертати увагу на практику інших держав. Саме для цього ми розглянемо досвід країн, які займають найвищі місця у ефективності фінансування соціальної політики.

Для того, щоб розуміти чому в інших державах відбувається таке ефективне фінансування, варто розглянути, як відбувається керування державними ресурсами у сфері соціальної політики.

Для прикладу можемо розглянути Францію. У вище згаданій країні діє Міжміністерський комітет із проблем регіональних дій і впорядкування території. Він займається прийманням урядових рішень стосовно галузі

регіональної політики. А саме фінансуванням рішень, які вже були прийняті робить Представництво з упорядкування територій[26].

У США функціонує Президентська комісія з питань проблем федералізму. Вона робить підготовку аналітики і пропонує рекомендації для Конгресу та президента. Також комісія удосконалює федеративні відносини та координує федеративну адміністрацію.

Звернувши увагу на світовий досвід вирішення складнощів з фінансуванням соціальних потреб, то можемо запозичити цей досвід у Німеччини. У цій країні, фінансуванням соціальної політики здійснюється за рахунок внесків застрахованих осіб найманих працівників і роботодавців, і лише невелика частка з державного бюджету. Гарантом фінансування виступає сама держава.

У Швеції для вирішення соціальних потреб працює принцип соціальної солідарності. Він полягає у тому, що всі громадяни країни рівно приймають участь у фінансуванні соціального захисту пропорційно своїм прибуткам. Використовуючи таку систему, рівень оподаткування у Швеції є один з найбільших. В той же час, громадяни цієї країни мають високий рівень соціальних гарантій.

Розглядаючи Італію, можемо стверджувати, що в цій країні рівень фінансування соціальної політики знаходиться не на достатньому рівні. Це зумовлено високим рівнем державної заборгованості та недостатню відповідальність органів керування в фінансуванні соціальної політики. Це ми можемо яскраво побачити на прикладі ситуації з COVID-19. Рівень захворюваності у цій країні був одним з найбільших у світі.

Розглянуті приклади дають змогу зрозуміти різноплановість органів управління. В кожній країні мають різні погляди до важливості фінансування соціальної політики.

В країнах Європи фінансування соціальної політики відбувається відповідно до принципів корисності та справедливості. Для цього, відповідним органам було надано самостійність та правове забезпечення, чого в Україні нема[26].

Проаналізувавши вище викладений матеріал, можемо стверджувати, що кожна з вищезгаданих країн по своєму підходить до фінансування

соціальної політики. В той же час Україна займає далеко не перше місце по соціальній захищеності населення і нам є чого повчитись у наших сусідів[15].

3.3 Напрями підвищення ефективності видатків місцевих бюджетів соціального призначення в умовах економічних перетворень

Покращення планування видатків соціального призначення напряму залежить від рівня ефективності їх використання. Збереження старих методів планування фінансування, не підходить до сучасних умов ринкової економіки. Це в свою чергу веде до зниження результативності видатків соціального призначення та недостатнього задоволення існуючих потреб[21].

Одним з негативних факторів, які зменшують ефективність використання ресурсів є те, що вони надають лише пасивну підтримку. Тобто кошти надаються лише для усунення самих наслідків складнощів, які виникли. Це ми можемо яскраво побачити на актуальній ситуації, яка склалася в теперішній час з коронавірусної інфекції COVID-19.

Велика кількість людей втратила роботу, держава виділяє кошти для такого населення. Але в той же час не надають кошти для стимулювання економічної самостійності. У європейських країнах широко використовують практику отримання коштів на відкриття власної справи, або перекваліфікацію[12].

Додавання таких методів у фінансуванні соціального захисту зробило б суттєвий крок у зменшенні численності населення нашої держави з низьким рівнем доходу.

На нашу думку, до пріоритетних цілей реформування місцевої політики у плануванні фінансуванні соціальної сфери потрібно додати:

- оптимізація методів фінансування шляхом збільшення зв'язку між виділеними коштами та отримання якісних послуг;
- посилення адресності фінансування;
- вдосконалення системи оцінювання видатків місцевих бюджетів зт урахуванням отриманих результатів в поточному та майбутніх періодах.

У другому розділі, ми наголошували на тому, що видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення займають основну частину. Сама тому реформування їх потрібно робити в першу чергу.

Погіршення демографічної ситуації веде до зменшення кількості шкіл та зниженню показників у закладах культури. Утримання таких закладів стає важким для місцевих бюджетів. Саме тому постає питання в вдосконаленні системи організації таких закладів з метою економії витрат на їх утримання, але в той же час з покращенням рівня надання послуг. Така оптимізація не повинна зводитись виключно до їх закриття. У кожній сфері рішення потрібно приймати виважено та ураховувати можливі як позитивні, так і негативні наслідки.

Одним з найактуальніших питань сьогодення є покращення медичних закладів через реформу системи охорони здоров'я[13]. До негативних результатів, що ми можемо отримати слід віднести тотальна відсутність медичного обслуговування в сільській місцевості, що в свою чергу призведе до різкого зростання смертності[14]. Незважаючи на очікувані позитивні результати реформи, перші кроки вже дають підстава сумніватися у належній готовності до виконання цього проекту.

Різниця між сферою охорони здоров'я і освіти полягає у тому, що в закладах освіти оптимізація відбувається постійно. Тобто постійне закриття неефективних закладів, або ж відновлення дошкільних закладів навчання в залежності від наявної потреби. Скорочення кількості малокомплектних закладів освіти, та модернізація наявних можемо оцінити схвально, але за належного створення підвезення учнів до доступних навчальних закладів.

В майбутньому одним із способів, які будуть працювати на покращення ефективності видатків може стати метод відокремлення замовника від постачальника суспільних благ. У такому разі, розпорядники бюджетних коштів отримають свободу у спрямуванні ресурсів і зможуть спрямовувати кошти тим надавачам, які зможуть надати співзалежність «ціна-якість». Такий метод зможе запровадити ринкові елементи в організацію надання та отримання суспільних послуг, залучити приватні структури, що згодом приведе розмежування від фінансування установ до фінансування суспільних послуг.

В той же час, наданням такої свободи бюджетним установам зможе привести до мінімізації контролю за цільовим витрачанням коштів. В свою чергу це може призвести до росту рівня корупції та зменшення ефективності даного методу.

Ще одним кроком покращення рівня фінансування може стати метод «подушного фінансування». В основу цього методу входить отримання передбаченої фіксованої суми коштів на одного отримувача. До його переваг можна віднести контроль за видатковою частиною бюджету, справедливий розподіл ресурсів бюджету та передбачуваність планування. В той же час великим недоліком є те, що розпорядники коштів можуть мочати надмірно економити ресурси і перекладати відповідальність на інші установи.

Варто сказати, що в сучасному світі, соціальна політика держави має бути направлена не тільки на підтримку теперішнього рівня соціальних гарантій, а й на довготривалу перспективу його покращення.

ВИСНОВКИ

На сьогоднішньому етапі розвитку, в Україні виникає гостра проблема запровадження нової моделі фінансування соціальної політики. Це потрібно для покращення рівня життя населення. Для уряду країни важливо не тільки зменшення проявів недостатньої соціальної захищеності населення, а усунення самої проблеми її виникнення.

Під час виконання бакалаврської роботи було зроблено теоретичне узагальнення і запропоновано вдосконалення видаткової частини місцевих бюджетів.

На сьогоднішній день людство потребує повноцінного соціального захисту. Економічні зміни в державі обумовлюють запровадження нововведень в сфері соціальної політики, впровадження нових механізмів соціального захисту які будуть актуальні не тільки сьогодні, а і завтра.

Результати, які ми отримали дають нам можливість зробити такі висновки:

1. Місцеві бюджети є основним джерелом у забезпеченні соціального добробуту населення. Опираючись на бачення провідних економістів в цій сфері, запропонували особисте тлумачення терміну «соціальна політика»

2. Проаналізували нормативно-правові засади видатків місцевих бюджетів. Проведений аналіз дає нам змогу зрозуміти, що правова база сформована не повністю та потребує удосконалення. Під час аналізу звернули увагу на програмно-цільовий метод.

3. Зробивши детальний аналіз видатків Глухівського району на соціальну політику, побачили тенденції зростання рівня фінансування майже у всіх сферах.

4. Фінансування соціального захисту та соціального забезпечення в Глухівському районі займає перше місце серед інших сфер соціальної політики. В фінансовому плануванні на 2020 рік, ці видатки становлять 48% від усіх видатків .

5. Детально проаналізували видатки на освіту. Звернули увагу, що фінансування цієї сфери займає одне з пріоритетних напрямів. Побачили, що

в Глухівському районі діє ряд програм за освітнім напрямом. Додаткове фінансування школи отримують від спонсорів та меценатів.

6. Побачили тенденцію збільшення видатків у сфері охорони здоров'я порівняно з попередніми роками. Глухівський район отримує медичну субвенцію з державного бюджету на удосконалення та модернізацію будівель та медичного обладнання.

7. Зрозуміли, що однією з головних умов ефективного використання коштів є порядок їхнього планування. Запропонували особисті шляхи підвищення ефективності видатків. Також, важливо здійснювати комплексні розрахунки прогнозування витрат на соціальну політику та робити оцінку результативності їх використання.

8. Зробили порівняння різних методів адресування соціальних виплат. Сюди можемо віднести метод відокремлення замовника від постачальника суспільних благ, та метод «подушного фінансування».

9. Звернули увагу на ряд бюджетних програм Глухівського району, в основу яких був покладений метод програмно-цільового планування. Побачили, що розрахунок ефективності виконання бюджетної програми доцільно робити вже після закінчення її строку. В іншому випадку є вирогідність отримати недостовірні дані.

10. Проаналізували досвід провідних країн світу в фінансуванні соціальної політики. Майже в кожній з цих держав є органи управління, які безпосередньо займаються вивченням та обробкою інформації у сфері підвищення ефективності видатків на соціальну політику, з урахуванням поточних змін у світі. Ці органи діють як на місцевих рівнях, так і на рівні держави в цілому.

11. Виділили пріоритетні цілі реформування місцевої політики у плануванні фінансуванні соціальної сфери.

12. Запропонували шляхи зменшення соціальної напруги серед населення, у зв'язку з пандемією COVID-19, через запровадження додаткових методів у фінансуванні.

Безумовно, на даний час Україна стоїть на етапі досить важливих структурних перетворень і реформ майже в кожній галузі. Тільки комплексні зміни дадуть можливість створити нову систему і зміцнити фінансовий стан держави в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Баркер Р. Словарь социальной работы : сокр. пер. с англ / Р. Баркер.— М. : Ин-т соц. работы, 1994. – 134 с
2. Ганслі Теренс М. Соціальна політика та соціальне забезпечення ринкової економіки / Пер. зангл. О. Перепадя. – К.: Основи,1996. – 236 с.
3. Капіцин В.М. Соціальна політика і право: сутність та взаємозалежності // Російський журнал соціальної роботи. - 1998. - № 8. - С. 22.
4. Скуратівський В.А., Палій О.М. Основи соціальної політики. – К.: МАУП, 2002. – 200 с.
5. Кондратюк С.Я. Раціоналізація видатків державного і місцевих бюджетів в Україні [Текст] / С.Я. Кондратюк // Фінанси, облік і аудит. – 2014. – Випуск 2 (24). – С. 51-64.
6. Місцеві фінанси: підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. О.Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О.П. Кириленко. Київ: УБС НБУ, 2015. 579 с.
7. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 р. №538-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=538-2002-%F0>
8. Головащенко О. С. Соціальна та правова держави: аналіз співвідношення моделей / О. С. Головащенко // Форум права. – 2010. – №1. – С. 50-55.
9. Конституція: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>
10. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Наказ Державного казначейства України від 4 листопада 2002 р. №205 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z091902&fpage=1&text=%F0%E7%EF%E8%F1&x=0&y=0>
11. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посіб. / В. М. Опарін; Київ. нац. екон. ун-т. - 2-е вид., допов. і переробл. - К., 2004. - 240 с.
12. Міжнародні співставлення та позиціонування України за показниками бідності // [Бідність в Україні: міжнародний та регіональний вимір]:

- Матер. круглого столу «Реалії та перспективи подолання бідності в Україні»; Відп. ред. Л. Афанасьєва, М. Пересунько, В. Приходько, К. Філоненко. – К.: ТОВ «Інформаційно-аналітична фірма ЕКСОР», 2010. – 35 с.
13. Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, та Сумській областях: Закон України від 07.07.2011 р. № 3612-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3612-17>
 14. Індрюхова О. Медична реформа: лікарів стане менше, помираючих більше? / О. Індрюхова // Українська редакція Deutsche Welle (DW). – 2012. – 23.02 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.de/dw/article/0,,15761493,00.html>
 15. Маринович У. Зарубіжний досвід формування бюджетів та можливості його використання в Україні / У. Маринович. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://libfor.com/index.php?do=cat&category=suchash-tendencyi-derzhavnif-fnansy-2011>.
 16. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Офіційний вісник України. 2010. № 59. Ст. 2047.
 17. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження середньострокового бюджетного планування : Закон України від 06.12.2018 № 2646-VIII. Офіційний вісник України. 2019. № 6. Ст. 191.
 18. F. D. Tommaso. (2018). How Public R&D Funding Can Be Profitable in Europe and in International Financial Markets? *Financial Markets, Institutions and Risks*, 2(4), 13-19. DOI: [http://doi.org/10.21272/fmir.2\(4\).13-19.2018](http://doi.org/10.21272/fmir.2(4).13-19.2018) Oylum Yasin. Decentralization in developing countries: preconditions for successful implementation. *Commonwealth Journal of Local Governance*. 2014. Issue 15. С. 24—38
 19. Makogon V. D. Fiscal policy as an element of socioeconomic transformations. *Науковий вісник Полісся*. 2018. No2(14). Ч.1. С. 129-135. doi: 10.25140/2410-9576-2018-1-2(14)-129-135.
 20. Ramey V. A. Identifying Government Spending Shocks: It's all in the Timing. *The Quarterly Journal of Economics*. 2011. No.126 (1). P. 1–50
 21. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України, прийнятий Верховною Радою України від 21.05.1997 № 280/97-ВР / [Електронний

- ресурс] / Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
22. Раделицький Ю. О. Місцеві бюджети в умовах поглиблення фінансової децентралізації в Україні: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 312 с.
 23. Jafarzadeh, E., He, Shuquan (2019). The Impact of Income Inequality on the Economic Growth of Iran: An Empirical Analysis. *Business Ethics and Leadership*, 3(2), 53-62. [http://doi.org/10.21272/bel.3\(2\).53-62.2019](http://doi.org/10.21272/bel.3(2).53-62.2019)
 24. Чугунов О. І. Бюджети місцевого самоврядування як інструмент соціально-економічного розвитку територій. *Економічний вісник університету*. 2014. Вип. 23 (1). С. 262—266.
 25. Механізми адміністративно-фінансової децентралізації: світові практики та напрямки їх імплементації в Україні: наукова доповідь / наук. редактор І.З. Сторонянська. Львів: ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України", 2018. 106 с.
 26. Юрій С. І. Фінанси: навчально-методичний посібник / С. І. Юрій. Тернопіль: ТАНГ, 2002. – 207 с.
 27. Singh, S.N. (2020). Role Of Street Vending In Urban Livelihood (In Case Of Mettu Town). *SocioEconomic Challenges*, 4(1), 82-101. [http://doi.org/10.21272/sec.4\(1\).82-101.2020](http://doi.org/10.21272/sec.4(1).82-101.2020).
 28. Mercado, M.P.S.R., Vargas-Hernández, J.G. (2019). *Analysis of the Determinants of Social Capital in Organizations. Business Ethics and Leadership*, 3(1), 124-133. [http://doi.org/10.21272/bel.3\(1\).124-133.2019](http://doi.org/10.21272/bel.3(1).124-133.2019)
 29. Nagy, Z. B., Kiss, L. B. (2018). The Examination of Appearance of Income Inequality in Scientific Databases with Content Analysis. *Business Ethics and Leadership*, 2(4), 35-45. [http://doi.org/10.21272/bel.2\(4\).35-45.2018](http://doi.org/10.21272/bel.2(4).35-45.2018)
 30. Bardy, R., Rubens, A., Eberle, P. (2017). Soft Skills and Job Opportunities of Migrants: Systemic Relationships in the Labor Market. *Business Ethics and Leadership*, 1(4), 5-21. DOI: 10.21272/bel.1(4).5-21.2017
 31. Prince, T. (2017). Behavioral Finance and the Business Cycle. *Business Ethics and Leadership*, 1(4), 28-48. DOI: 10.21272/bel.1(4).28-48.2017
 32. Vynnychenko, N., Majewska, U. (2017). Evaluation of business ethics for the formation of public finance. *Business Ethics and Leadership*, 1(1), 40-45. Doi: 10.21272/bel.2017.1-05

- 33.Kryvych, Y., Goncharenko, T. (2020). Banking strategic management and business model: bibliometric analysis. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 4(1), 76-85. [http://doi.org/10.21272/fmir.4\(1\).76-85.2020](http://doi.org/10.21272/fmir.4(1).76-85.2020)
- 34.Moskovicz, A. (2019). Financial Qualitative Research: A Comprehensive Guide for Case Study usage. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 3(4), 106-116. [http://doi.org/10.21272/fmir.3\(4\).106-116.2019](http://doi.org/10.21272/fmir.3(4).106-116.2019).
- 35.Naser, N. (2019). The Interaction between Profitability and Macroeconomic Factors for Future Examinations of European Banks Soundness – Theoretical Study. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 3(3), 63-97. [http://doi.org/10.21272/fmir.3\(3\).63-97.2019](http://doi.org/10.21272/fmir.3(3).63-97.2019).
- 36.Kowo, Ak.S., Owotutu, S. Ol., Adewale Ad. G. (2019). Enhancing the Operational Effectiveness of Savings and Credit Cooperative Societies for Sustainable Growth. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 3(2), 59-68. [http://doi.org/10.21272/fmir.3\(2\).59-68.2019](http://doi.org/10.21272/fmir.3(2).59-68.2019).
- 37.K. B. Kouassi. (2018). Public Spending and Economic Growth in Developing Countries: a Synthesis. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 2(2), 22-30. DOI: 10.21272/fmir.2(2).22-30.2018
- 38.Vasilyeva, T., Lyeonov, S., Lopa, L. (2018). Forecasting Supply and Demand In the Regional Labor Market: In Search of Optimal Proportions of Financing Vocational Education Institutions In the Region. *SocioEconomic Challenges*, 2(1), 69-84. DOI: 10.21272/sec.2(1).69-84.2018
- 39.Saima, T. (2019). Geopolitics of International Relations, Ethnic Polarization and Internal Conflict: A Case for Pakistan. *SocioEconomic Challenges*, 3(4), 25-38. [http://doi.org/10.21272/sec.3\(4\).25-38.2019](http://doi.org/10.21272/sec.3(4).25-38.2019).
- 40.Bappayo, A., Kirfi, Y.H. (2019). Newspaper Coverage of Women in Politics: A Content Analysis Of Daily Trust and Punch Newspapers. *SocioEconomic Challenges*, 3(2), 70-77. [http://doi.org/10.21272/sec.3\(2\).70-77.2019](http://doi.org/10.21272/sec.3(2).70-77.2019).
- 41.Singh, S.N. (2020). Role Of Street Vending In Urban Livelihood (In Case Of Mettu Town). *SocioEconomic Challenges*, 4(1), 82-101. [http://doi.org/10.21272/sec.4\(1\).82-101.2020](http://doi.org/10.21272/sec.4(1).82-101.2020).
- 42.Mujtaba, B. G., Pellet, P. F., Sungkhawan, J. (2019). Understanding the Interconnectedness of Interna-tional Trade Theories: A Case in Point of Cuba in Transition. *SocioEconomic Challenges*, 3(1), 27-41. [http://doi.org/10.21272/sec.3\(1\).27-41.2019](http://doi.org/10.21272/sec.3(1).27-41.2019).

43. Vargas-Hernández, J. G., Orozco-Quijano, E. P., Virchez, J. (2018). Critical Analysis On Institutional Capital On Trade And Environmentally Sustainable Development Under NAFTA. *SocioEconomic Challenges*, 4(2), 21-31. DOI: [http://doi.org/10.21272/sec.2\(4\).21-31.2018](http://doi.org/10.21272/sec.2(4).21-31.2018)
44. Salihaj, T., Pryimenko, S. (2017). Modification of the International Energy Agency Model (the IEA Model of Short-term Energy Security) for Assessing the Energy Security of Ukraine. *SocioEconomic Challenges*, 1(4), 95-103. DOI: 10.21272sec.1(4).95-103.2017

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця Д.А. – Фінансування соціального забезпечення з Програми економічного і соціального розвитку Глухівського району на 2019 рік та наступні 2020-2021 програмні роки

Пріоритет 2.3. Соціальне забезпечення								
Завдання 1. Посилення соціального забезпечення окремих категорій громадян								
1.	Проведення семінарів, нарад з метою забезпечення своєчасного призначення та виплати всіх видів соціальних державних допомог та житлових субсидій населенню району	2019-2021 роки	Управління соціального захисту населення Глухівської районної державної адміністрації					Посилення соціального захисту вразливих верств населення
2.	Виконання заходів Програми соціального захисту населення на 2019-2021 роки	2019-2021 роки	Управління соціального захисту населення Глухівської районної державної адміністрації			2949,0: 2019 рік- 895,0 2020 рік- 988,0 2021 рік- 1066,0		
3.	Сприяння відшкодуванню втрат пасажиром пільгових категорій при перевезенні приміським транспортом	2019-2021 роки	Управління соціального захисту населення Глухівської районної державної адміністрації			348,0: 2019 рік- 105,0 2020 рік- 116,0 2021 рік- 127,0		Реалізація права громадян на пільговий проїзд в приміському автомобільному транспорті

Продовження таблиці Д.А.

3.	Проведення заходів для людей похилого віку та людей з інвалідністю	2019-2021 роки	КУ «Територіальний центр соціального обслуговування» Глухівської районної ради			45,0: 2019 рік- 15,0 2020 рік- 15,0 2021 рік- 15,0			Сприяння розвитку, покращення емоційного стану та подолання соціальної ізоляції людей похилого віку та людей з інвалідністю
			Всього по завданню 1	-	-	3297,0:	-	-	
			2019 рік	-	-	1000,0	-	-	
			2020 рік	-	-	1104,0	-	-	
			2021 рік	-	-	1193,0	-	-	
Завдання 2. Забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів соціальної інфраструктури									
1.	Капітальний ремонт ганків входів до будівлі з улаштуванням пандусів для доступності ММГН Глухівської районної ради по вул. К.Московська, 43 м. Глухів, Сумська область	2019 рік	Глухівська районна рада, відділ архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства Глухівської районної державної адміністрації			184,710			Подолання соціальної ізоляції маломобільних груп населення
3. 2	Капітальний ремонт ганку входу до будівлі з улаштуванням пандусу для доступності ММГ управління соціального захисту населення Глухівської районної державної адміністрації по вул. Інститутська, 17 м. Глухів, Сумська область	2019 рік	Управління соціального захисту населення, відділ архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства Глухівської районної державної адміністрації			114,349			

Продовження таблиці Д.А.

4.	Капітальний ремонт ганку входу до будівлі з улаштуванням пандусу для доступності ММГ відділу освіти Глухівської районної державної адміністрації по вул. Шевченка, 16а м. Глухів, Сумська область	2019 рік	Відділ освіти, відділ архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства Глухівської районної державної адміністрації			132,101			
			Всього по завданню 2	-	-	431,16:	-	-	
			2019 рік			431,16			
			Всього по пріоритету	-	-	3728,16:	-	-	
			2019 рік	-	-	1431,16	-	-	
			2020 рік	-	-	1104,0	-	-	
			2021 рік	-	-	1193,0	-	-	

Додаток Б

Таблиця Д.А. – Фінансування охорони здоров'я з Програми економічного і соціального розвитку Глухівського району на 2019 рік та наступні 2020-2021 програмні роки

Пріоритет 2.4. Охорона здоров'я									
Завдання 1. Реформування первинної медико-санітарної допомоги									
1.	Створення і забезпечення функціонування амбулаторій відповідно до плану формування спроможних мереж	2019-2021 роки	КНП «ЦПМСД Глухівського району» Глухівської районної ради			у межах видатків			Підвищення доступності та забезпечення своєчасності надання первинної медичної допомоги населенню
2.	Реорганізація первинної допомоги на засадах загальної практики	2019-2021 роки	КНП «ЦПМСД Глухівського району» Глухівської районної ради			у межах видатків			
3.	Придбання медикаментів для підрозділів підприємства	2019-2021 роки	КНП «ЦПМСД Глухівського району» Глухівської районної ради			555,0: 2019 рік- 180,0 2020 рік- 185,0 2021 рік- 190,0			
4.	Забезпечення закладів охорони здоров'я, що надають первинну допомогу, комп'ютерним обладнанням, програмним супроводом, мережею Інтернет та системою електронної черги	2019-2020 роки	КНП «ЦПМСД Глухівського району» Глухівської районної ради			176,0: 2019 рік- 157,0 2020 рік- 19,0			
5.	Забезпечення санітарним транспортом згідно табелю оснащення	2019 рік	КНП «ЦПМСД Глухівського району» Глухівської районної ради, Есманьська селищна, Баницька сільська рада	1000,0					

Продовження таблиці Д.Б.

			Всього по завданню 1	1000,0:	-	731,0:	-	-	
			2019 рік	1000,0	-	337,0	-	-	
			2020 рік	-	-	204,0	-	-	
			2021 рік	-	-	190,0	-	-	
Завдання 2. Удосконалення вторинної (спеціалізованої) допомоги									
1.	Створення резерву медикаментів для надання невідкладної допомоги вагітним, матерям та дітям	2019-2021 роки	КНП «ЦПМСД Глухівського району» Глухівської районної ради			<i>у межах видатків</i>			Забезпечення невідкладної медичної допомоги дітям і матерям
2.	Підвищення рівня забезпечення медикаментами для надання невідкладної допомоги дітям у стаціонарах, забезпечення лікуванням в амбулаторних умовах дітей пільгових категорій	2019-2021 роки	КНП «ЦПМСД Глухівського району» Глухівської районної ради			<i>у межах видатків</i>			Покращення медикаментозного забезпечення дітей пільгової категорії
			Всього по завданню 2	-	-	-	-	-	
Завдання 4. Удосконалення кадрової політики									
1.	Оплата навчання студентів медичних інститутів та інтернів з подальшим працевлаштуванням у ЦПМСД	2019-2021 роки	КНП «ЦПМСД Глухівського району» Глухівської районної ради			<i>у межах видатків</i>			Забезпечення якісної підготовки достатньої кількості лікарів

Додаток В

Таблиця Д.В. - Фінансування освіти з Програми економічного і соціального розвитку Глухівського району на 2019 рік та наступні 2020-2021 програмні роки

Пріоритет 2.5. Освіта										
Завдання 1. Реалізація державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»										
1.	Придбання меблів для першого класу	2019-2021 роки	Відділ освіти Глухівської районної державної адміністрації.			728,5: 2019 рік- 211,0 2020 рік- 266,7 2021 рік- 250,8				Створення сучасного освітнього середовища для забезпечення впровадження Державного стандарту початкової освіти
2.	Облаштування робочого місця вчителя	2019-2021 роки	Відділ освіти Глухівської районної державної адміністрації			1398,5: 2019 рік- 405,0 2020 рік- 512,0 2021 рік- 481,5				
3.	Укомплектування кабінетів початкової ланки навчально-методичним забезпеченням	2019-2021 роки	Відділ освіти Глухівської районної державної адміністрації			2417,5: 2019 рік- 587,2 2020 рік- 943,3 2021 рік- 887,0				
4.	Обслуговування дітей у інклюзивно-ресурсному центрі	2019-2021 роки	Відділ освіти Глухівської районної державної адміністрації			120,0: 2019 рік-				Забезпечення права дітей з особливими освітніми

Продовження таблиці Д.В.

			Всього по завданню 1	-	-	4664,5:	-	-	
			2019 рік	-	-	1238,2	-	-	
			2020 рік	-	-	1762,0	-	-	
			2021 рік	-	-	1664,3	-	-	
Завдання 2. Забезпечення рівного доступу дітей та учнів до якісної позашкільної освіти									
1.	Забезпечення розширення мережі гуртків та інших творчих об'єднань у позашкільному навчальному закладі	2019 рік	Відділ освіти Глухівської районної державної адміністрації			41,6			Удосконалення матеріально-технічної бази позашкільних навчальних закладів, збільшення кількості дітей, охоплених позашкільною освітою
2.	Забезпечення проведення модернізації навчальної, матеріально-технічної бази позашкільного навчального закладу, оснащення його сучасним обладнанням, навчальними та наочними посібниками	2021 рік	Відділ освіти Глухівської районної державної адміністрації			23,0: 2021 рік 23,0			
3.	Забезпечення проведення районних, участь у обласних та Всеукраїнських заходах серед учнівської молоді (конкурси, змагання, військово-патріотична гра «Джура»)	2019-2021 роки				246,8: 2019 рік- 56,0 2020 рік- 90,8 2021 рік- 100,0			
4.	Освітньо-культурні зв'язки із країнами Європи	2019 рік				60,0			
			Всього по завданню 4	-	-	391,4:	-	-	
			2019 рік	-	-	177,6	-	-	

Продовження таблиці Д.В.

			2020 рік	-	-	90,8	-	-	
			2021 рік	-	-	123,0	-	-	
			Всього по пріоритету	4304,97:	-	8797,3:	479,0:	-	
			2019 рік	1788,57	-	2536,7	479,0	-	
			2020 рік	2516,4	-	3142,1	-	-	
			2021 рік	-	-	3118,5	-	-	

Додаток Г

Таблиця Д.Г.– Фінансування фізичної культури та спорту з Програми економічного і соціального розвитку Глухівського району на 2019 рік та наступні 2020-2021 програмні роки

Пріоритет 2.7. Фізична культура і спорт									
Завдання 1. Розвиток олімпійських та неолімпійських видів спорту									
1.	Підготовка та участь спортсменів району різних вікових груп у спортивних заходах районного та обласного рівня з олімпійських та неолімпійських видів спорту	2019-2021 роки	Відділ культури, молоді і спорту, відділ освіти Глухівської районної державної адміністрації			158,5: 2019 рік- 48,5 2020 рік- 50,0 2021 рік- 60,0			Залучення різних верств населення до заняття спортом
2.	Проведення районних заходів по реалізації районної програми розвитку фізичної культури і спорту	2019-2021 роки	Відділ культури, молоді і спорту Глухівської районної державної адміністрації			65,0: 2019 рік- 15,0 2020 рік- 20,0 2021 рік- 30,0			Забезпечення успішного представництва району на обласних та всеукраїнських змаганнях
			Всього по завданню 1	-	-	223,5:	-	-	
			2019 рік	-	-	63,5	-	-	
			2020 рік	-	-	70,0	-	-	
			2021 рік	-	-	90,0	-	-	
Завдання 2. Розбудова спортивної інфраструктури, у тому числі будівництво та модернізація спортивних споруд									

Продовження таблиці Д.Г.

2.	Облаштування спортивних май-данчиків з тренажерним обладнанням	2019-2021 роки	Відділ культури, молоді і спорту Глухівської районної державної адміністрації, Семенівська та Уланівська сільські ради						Створення розгалуженої ме-режі сучасних спортивних споруд, що відповідають національним стандартам
			Всього по завданню 2	-	-	-	344,0:	140,0:	
			2019 рік	-	-	-	152,0	40,0	
			2020 рік	-	-	-	88,0	100,0	
			2021 рік	-	-	-	104,0	-	
Завдання 3. Розвиток фізичної культури і спорту в навчально-виховній сфері, залучення населення з обмеженими фізичними можливостями до систематичних занять фізичною культурою та спортом									
1.	Організація спортивних заходів із залученням людей з обмеженими фізичними можливостями	2019-2021 роки	Відділ культури, молоді і спорту Глухівської районної державної адміністрації						Адаптація в суспільстві, реабілітація та залучення до занять фізичною культурою та спортом дітей-інвалідів та молоді
			Всього по завданню 3	-	-	-	-	-	
			Всього по пріоритету	-	-	223,5:	344,0:	140,0:	
			2019 рік	-	-	63,5	152,0	40,0	
			2020 рік	-	-	70,0	88,0	100,0	
			2021 рік	-	-	90,0	104	-	

Додаток Д

Рисунок Д.Д. - Механізм фінансування соціального добробуту

